

=====
Intitulé : BESCHIKKING, houdende vaststelling van een geheel her-
zien Reglement van Orde voor de Staten van Aruba

Citeertitel: Reglement van orde voor de Staten van Aruba

Vindplaats : AB 1990 no. 20

Wijzigingen: AB 1998 no. 12
=====

HOOFDSTUK I
Het onderzoek van de geloofsbrieven

Artikel 1

De toelating van de leden

De tot lid der Staten gekozene doet van zijn verkiezing blijken door overlegging van de bij wettelijke regeling voorgeschreven stukken, vormende zijn geloofsbrieven.

Artikel 2

Commissie van onderzoek geloofsbrieven

1. Met het onderzoek van de geloofsbrieven van de leden wordt telkens een commissie van drie leden belast, waarvan het eerst aangewezen lid voorzitter is.

2. Na periodieke aftreding of na ontbinding van de Staten wordt de commissie benoemd in een openbare bijeenkomst, waarin tenminste elf gekozen leden tegenwoordig zijn.

Artikel 3

Verslag commissie van onderzoek

1. Deze commissie brengt, na onderzoek van de geloofsbrieven, van de andere vereiste stukken en van die, welke over de verkiezing van de leden zijn ingekomen, schriftelijk of mondeling verslag uit.

2. De geloofsbrieven en daarop betrekking hebbende stukken worden op de griffie van de Staten neergelegd ter inzage van de leden.

Artikel 4

Wettigheid verkiezing Inlichtingen

Indien de commissie of de Staten ter beoordeeling van de wettigheid van de verkiezing overlegging van stukken of inlichtingen nodig achten, nodigen zij de minister van Algemene Zaken uit de stukken of inlichtingen aan hen te doen toekomen.

HOOFDSTUK II

De voorzitter, de ondervoorzitter en de griffier

Artikel 5

Voordracht voor voorzitter en ondervoorzitter

1. In de eerste na periodieke aftreding of na ontbinding te houden openbare vergadering gaan de Staten over tot het opmaken van de voordrachten voor voorzitter en ondervoorzitter.

Periodieke aftreding

2. Ingeval periodieke aftreding of ontbinding niet aan de opening van de zitting is voorafge-

Tussentijds

gaan, geschiedt het opmaken van de voordrachten tijdig voor de opening van het nieuwe zittingsjaar.

3. Bij het tussentijds openvallen van het voorzitter- en/of ondervoorzitterschap gaan de Staten in de eerstvolgende openbare vergadering over tot het opmaken van een nieuwe voordracht.

Taak van de voorzitter**Artikel 6**

De taak van de voorzitter bestaat voornamelijk in: het leiden van de werkzaamheden van de Staten; het nauwgezet in acht nemen en doen naleven van het Reglement van Orde; het handhaven van de orde bij de beraadslaging; het schorsen van de beraadslaging; het verlenen van het woord; het formuleren van de punten waaromtrent de Staten een beslissing moeten nemen; het aankondigen van de uitkomst van de stemmingen; het uitvoeren van de besluiten door de Staten genomen. De voorzitter vertegenwoordigt de Staten naar buiten.

Het voeren van het woord door de voorzitter**Artikel 7**

Indien de voorzitter het woord wil voeren anders dan ter uitvoering van zijn taak als in het vorige artikel beschreven, verlaat hij de voorzittersstoel. Hij neemt die niet weer in zolang het onderwerp aan de orde is.

Waarnemen voorzitterschap**Artikel 8**

1. Het voorzitterschap wordt bij verhindering of ontstentenis van de voorzitter, alsmede in het geval van het vorige artikel, waargenomen door de ondervoorzitter; bij verhindering of ontstentenis van deze wordt gehandeld op de wijze als bedoeld in artikel III.12, tweede lid van de Staatsregeling.

2. De waarnemend voorzitter heeft dezelfde taak als de voorzitter.

Griffier**Artikel 9**

Van de benoeming, de schorsing en het ontslag van de griffier der Staten wordt kennis gegeven aan de regering en aan de belanghebbende.

Vervanging van de griffier**Artikel 10**

De griffier wordt, waar het nodig is, vervangen door een substituut-griffier of door de ambtenaar, die vervolgens het hoogst in rang is ter griffie.

Griffie, huishoudelijke dienst en boekerij**Artikel 11**

1. Aan de griffier wordt de leiding van de griffie alsmede het beheer over de huishoudelijke aangelegenheden van de Staten en over de boekerij opgedragen.

Commissie huishoudelijke aangelegenheden

2. De voorzitter, bijgestaan door drie leden, daartoe jaarlijks door de Staten te benoemen, oe-

=====
fent hierover het toezicht uit. Deze commissie wordt genoemd de Commissie voor huishoudelijke aangelegenheden.

Artikel 12

Vermenigvuldiging van stukken

De stukken, betrekking hebbende op de te behandelen zaken, worden door de zorg van de griffier vermenigvuldigd, zonodig gedrukt en aan de leden toegezonden, dan wel voor hen ter inzage ter griffie neergelegd.

HOOFDSTUK III

De ontvangst en het uitgeleide van de Gouverneur

Artikel 13

Opening zittingsjaar

1. Wanneer de Gouverneur zich naar de zaal van de Staten begeeft om de zitting van de Staten te openen of om zijn ambt te aanvaarden, wordt hij door een commissie, daartoe vooraf door de voorzitter benoemd, aan de ingang van het hoofdgebouw opgewacht.

Cie. Ontvangst en Uitgeleide

2. De leden van de commissie geleiden de Gouverneur naar de voor hem bestemde plaats en nemen alsdan staande hun plaatsen in. Zowel bij aankomst als vertrek van de Gouverneur staan de overige leden op ter begroeting.

Idem Wnd. Gouverneur

3. Bij zijn vertrek wordt de Gouverneur door de leden van deze commissie uitgeleide gedaan.

4. Het voorgaande is van overeenkomstige toepassing op de waarnemend Gouverneur.

HOOFDSTUK IV

De commissies

Artikel 14

Centrale commissie

1. Er bestaan een Centrale Commissie, een Commissie voor de Landsuitgaven en vaste Commissies.

Vaste commissies

2. Van de Centrale commissie maken alle leden deel uit.

3. Bij de aanvang van elk zittingsjaar, alsmede in de eerste na periodieke aftreding of na ontbinding te houden openbare vergadering, delen de leden zich in in vaste commissies voor het onderzoek van zekere groepen van onderwerpen.

Bijzondere commissies

4. Zo nodig worden bijzondere commissies ingesteld onder meer voor het onderzoeken van bepaalde onderwerpen.

5. Ontheffing van het lidmaatschap van een vaste of bijzondere commissie kan op verzoek door de Staten worden verleend.

6. De commissies worden door de griffier bijgestaan.

Artikel 14a

Commissie Landsuitgaven Rechtma-

De commissie voor de Landsuitgaven, genoemd in artikel 14 eerste lid, wordt bij de aanvang van elke

**tigheid, doel-
matigheid**

zitting samengesteld. Deze commissie heeft tot taak de Staten voor te lichten over de rechtmatigheid en de doelmatigheid van de Landsuitgaven, getoetst aan de landsverordening waarbij de begroting van het Land is vastgesteld. Het verslag van de Algemene Rekenkamer of van regeringswege bij de Staten ingezonden stukken die met de taak van de commissie verband houden, worden, tenzij de Staten anders besluiten, in haar handen gesteld. De commissie brengt aan de Staten verslag uit van haar bevindingen.

Artikel 15**Voorzitter en plaats-
vervangend voorzitter
van de commissies**

1. De voorzitter en ondervoorzitter van de Staten zijn respectievelijk voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van de Centrale commissie.

2. Elke commissie als bedoeld in artikel 14, derde tot en met vierde lid, en artikel 14a, wijst haar voorzitter en plaatsvervangend voorzitter aan. Hiervan wordt kennis gegeven aan de voorzitter der Staten.

Artikel 16**Rapporteurs**

1. De voorzitters der commissies zijn tevens haar rapporteurs.

2. De voorzitter van elke commissie is gehouden aan de voorzitter van de Staten op diens aanvraag mededeling te doen van de loop en de stand van de werkzaamheden.

3. Bij het tussentijds openvallen van het lidmaatschap van een commissie, vindt aanvulling plaats op gelijke wijze als zij oorspronkelijk benoemd is.

Artikel 17**Openbaarheid Cen-
trale Commissies**

1. De vergaderingen van de Centrale Commissie, uitgezonderd die voor de bespreking van de wijze van behandeling van een in handen van de commissie gesteld voorstel, stuk, ontwerp-landsverordening of verzoekschrift, zijn openbaar, tenzij ingevolge het tweede lid van dit artikel ten aanzien van een bepaalde vergadering anders is besloten. De gedachtenwisselingen in deze vergaderingen geschieden conform het bepaalde in artikel 31 van dit reglement.

Gesloten deuren

2. De deuren worden gesloten als de voorzitter het nodig acht of drie leden het vorderen.

3. De vergadering kan vervolgens niet dan met een meerderheid van de Staten besluiten dat met gesloten deuren zal worden beraadslaagd en besloten.

4. De vergaderingen van de Commissie voor de Landsuitgaven en de Vaste Commissies zijn besloten, tenzij zij anders beslissen.

Artikel 17a**Vertrouwelijkheid**

De gedachtenwisseling in een besloten com-

=====

gedachtenwisseling missievergadering is vertrouwelijk, met uitzondering van hetgeen de commissie daaromtrent in haar verslag vermeldt. Echter staat het, tenzij de commissie ten aanzien van een bepaalde vergadering anders besluit, een lid of een minister vrij, na afloop van een besloten vergadering van een commissie bekend te maken wat men zelf heeft medegedeeld, mits daardoor de vertrouwelijkheid van door anderen gedane mededelingen niet geschonden wordt.

Artikel 18

Overleg met derden 1. De commissies kunnen besluiten personen of instellingen uit te nodigen tot het verstrekken van nadere inlichtingen ten behoeve van het onderzoek als bedoeld in artikel 14.

2. Wil een commissie zich door ambtenaren doen voorlichten, dan nodigt zij hen door tussenkomst van de betreffende minister uit.

HOOFDSTUK V Het vooronderzoek

Artikel 19

**Werkwijze vooronderzoek van commissies
Ontwerp-eenvormige
landsverordening** 1. De commissies regelen het vooronderzoek op de wijze, die zij het meest geschikt achten.

2. Met betrekking tot ontwerpen van eenvormige landsverordeningen stellen zij zich door de zorg van de griffier in verbinding met de voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen, teneinde in gemeenschappelijk overleg te bereiken dat het vooronderzoek van deze onderwerpen in de beide landen zoveel mogelijk gelijktijdig verloopt.

Art. V.4 3. Met betrekking tot voorstellen van leden naar aanleiding van artikel V.4 van de Staatsregeling worden de in de bijlagen gevoegde procedure-regels in acht genomen.

Artikel 20

Verwijzing stukken, enz. naar commissies 1. Een voorstel, stuk, ontwerp-landsverordening, ontwerp-Rijkswet of verzoekschrift, dat bij de Staten binnengekomen is, wordt bij besluit van de openbare vergadering, waarin het voorstel gedaan of het stuk, ontwerp-landsverordening, ontwerp-Rijkswet of verzoekschrift binnengekomen is, gesteld in handen van een van de commissies, bedoeld in artikel 14.

**Spoedeisend karakter
onderwerp** 2. Ingeval de voorzitter van de Staten van oordeel is, dat een bepaald onderwerp van zodanig spoedeisend karakter is, dat een besluit van de openbare vergadering niet kan worden afgewacht, is hij bevoegd het voorstel, stuk, ontwerp-landsverordening, ontwerp-Rijkswet of verzoekschrift zelf naar een commissie te verwijzen. Hiervan wordt in de eerstvolgende openbare vergadering mededeling gedaan.

- =====
- Artikel 21**
- Verslag commissies** 1. De commissies maken een schriftelijk verslag op, dat door de voorzitter van de betrokken commissie ondertekend wordt.
2. Het verslag wordt, behoudens het bepaalde in het vierde en vijfde lid, rechtstreeks aan de Staten uitgebracht. Vaste of bijzondere commissies brengen verslag uit aan de Centrale commissie.
3. Een dergelijk verslag moet altijd een bepaald voorstel bevatten. Het wordt zo spoedig mogelijk aan de leden toegezonden.
- OLV in handen vaste of bijzondere commissie** 4. Wordt een ontwerp-landsverordening gesteld in handen van een vaste of bijzondere commissie, als bedoeld in het derde en vierde lid van artikel 14, dan wordt het verslag aan de Centrale commissie medegedeeld, die het al dan niet gewijzigd aan de regering uitbrengt. Het gevoelen van de in de Staten vertegenwoordigde fracties wordt erin uitgedrukt. Van dit verslag wordt mededeling gedaan aan de leden. Op gelijke wijze wordt gehandeld in gevallen waarin een ontwerp-landsverordening wordt gesteld in handen van de Centrale commissie, met dien verstande, dat die commissie alsdan haar eigen verslag uitbrengt.
- Ontwerpen Rijkswet** 5. Op overeenkomstige wijze, als bedoeld in het vierde lid, wordt gehandeld ten aanzien van binnengekomen ontwerpen van Rijkswet, met dien verstande, dat de Centrale commissie het verslag uitbrengt aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.
- Verslag ELV** 6. Ingeval het verslag wordt uitgebracht aangaande een ontwerp-eenvormige landsverordening, zendt de Centrale commissie een afschrift ervan aan de voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen.

Artikel 22

- Spoedverslag** 1. Indien de voorzitter van de Staten een onderwerp van spoedeisend karakter als bedoeld in artikel 20, tweede lid, zelf naar de Centrale commissie heeft verwezen, wordt het verslag van de Centrale commissie geacht het gevoelen van de Staten weer te geven.
2. In alle gevallen, waarin de Centrale commissie zich met het spoedeisend karakter van het onderwerp kan verenigen, geeft zij haar mening omtrent het onderwerp te kennen.

HOOFDSTUK VI

Het houden van openbare vergaderingen

Artikel 23

- Bijeenroeping openbare vergadering** 1. De voorzitter belegt de vergadering zo dikwijls hij dit nodig oordeelt of dit door drie leden schriftelijk met opgave van redenen is verzocht.

**OV binnen 30 dagen
Hervatting, afron-
ding binnen 30 da-
gen**

**Oproeping 4 x 24
uur**

**Lijst ingekomen
stukken**

**Gelijktijdig ver-
loop behandeling
EOLV**

**Opbrengen van
agendapunten**

**Presentielijst,
quorum opening OV**

**Gebrek aan quorum
bij aanvang van de
vergadering**

2. Hij bepaalt, met inachtneming van hetgeen omtrent de openbare vergaderingen in de Staatsregeling van Aruba is voorzien, dag en uur der vergadering.

3. Indien de vergadering op de ingevolge het eerste lid voorgeschreven wijze is aangevraagd, wordt zij binnen dertig dagen gehouden. Ingeval van schorsing dient deze vergadering binnen dertig dagen te worden hervat en afgerond.

4. De leden worden schriftelijk tot de vergadering opgeroepen. De oproepingsbriefjes worden spoedeisende gevallen uitgezonderd, tenminste 4 x 24 uur voor het houden van de vergadering aan de leden verstuurd. Zij vermelden zoveel mogelijk de zaken waarover de vergadering belegd is, alsmede de maximale duur van de redevoeringen van de leden. Tegelijk met deze oproeping worden dag, uur en agenda ter openbare kennis gebracht.

5. De stukken betrekking hebbende op de te behandelen zaken, worden door de zorg van de griffier aan de leden toegezonden dan wel voor hen ter inzage gelegd. Zoveel mogelijk geschiedt dit gelijktijdig met het verzenden van de oproepingsbriefjes voor de vergadering, waarin zij aan de orde zullen worden gesteld.

6. Met betrekking tot ontwerpen van eenvormige landsverordeningen stelt hij zich in verbinding met de voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen, teneinde in gemeenschappelijk overleg te bereiken dat de behandeling van deze ontwerpen in de openbare vergaderingen van de Staten van de beide landen zoveel mogelijk gelijktijdig verloopt.

Artikel 24

Indien een lid een of meer onderwerpen in de openbare vergadering wenst te bespreken, dient hij zich daartoe schriftelijk tot de voorzitter te wenden. De voorzitter bepaalt de vergadering, waarin het onderwerp (de onderwerpen) in bespreking zal (zullen) worden gebracht.

Artikel 25

Ieder lid tekent bij het in de vergadering komen de presentielijst. Zodra deze door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden getekend is, opent de voorzitter, indien het uur van bijeenroeping aangebroken is, de vergadering. De lijst blijft op de tafel van de griffier liggen voor ondertekening door later komende leden.

Artikel 26

Indien een halfuur na het tijdstip, waarvoor de vergadering uitgeschreven is, het vereiste aantal leden niet tegenwoordig is, opent de voorzitter de bijeenkomst. Hij doet de namen van de leden ople-

**Proces-verbaal
bijeenkomst**

zen en constateert, dat het vereiste aantal aanwezige leden om te beraadslagen en te besluiten ontbreekt.

De voorzitter doet melding van de eventueel binnengekomen berichten van verhindering van de afwezige leden. Hiervan wordt procesverbaal opgemaakt. De vergadering wordt dan weer binnen vier werkdagen opgeroepen.

De voorzitter doet melding van de eventueel binnengekomen berichten van verhindering van de afwezige leden. Hiervan wordt procesverbaal opgemaakt. De vergadering wordt dan weer zo spoedig mogelijk belegd.

**Verdaging vergade-
ring 4 werkdagen****Artikel 27**

Wanneer het vereiste aantal leden niet meer ter vergadering aanwezig is, verdaagt de voorzitter, na zich door hoofdelijke oproeping van het aantal aanwezige leden te hebben verzekerd, de vergadering tot een nader tijdstip. Deze vergadering wordt dan weer binnen vier werkdagen opgeroepen.

**Notulen van de
vergaderingen****Artikel 28**

1. Van elke openbare vergadering worden notulen opgemaakt.

Deze behelzen behalve de namen van de aanwezige leden, van de ministers en de door hen ingevinge artikel III.18, derde lid van de Staatsregeling aangewezen personen, tevens de namen van de afwezige leden, de korte inhoud van alle ingekomen stukken en gedane mededelingen, een weergave van het gesprokene, een opgave van de uitslag van stemmingen met vermelding van de namen van de leden, die zich voor en tegen verklaarden, een omschrijving van alle gedane mededelingen, kennisgevingen en voorstellen en van alle door de voorzitter of de vergadering genomen besluiten.

2. Het staat ieder lid vrij ten aanzien van een genomen besluit, zonder opgave van de redenen, te doen aantekenen, dat hij zich daarmee niet verenigt.

**Goedkeuring van de
notulen van de
vergaderingen****Artikel 29**

1. De door de griffier ontworpen notulen worden gedrukt, aan de leden en de regering toegezonden en zo spoedig mogelijk goedgekeurd. Goedgekeurd zijnde, worden zij door de voorzitter en de griffier ondertekend.

2. Wordt tot wijziging of aanvulling besloten, dan wordt daarvan melding gemaakt in de notulen van de vergadering, waarin tot deze wijziging of aanvulling besloten is en in een nota, welke gehecht dient te worden aan de notulen, waarop zij betrekking heeft.

3. Het gedeelte van de notulen dat de behandeling van een ontwerp-eenvormige landsverordening behelst, alsmede een nota als bedoeld in het twee-

=====

de lid, die op dit gedeelte der notulen betrekking heeft, wordt tevens aan de voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen gezonden.

Artikel 30

Ingekomen stukken, beraadslaging pro- cedure afhandeling

1. Na de opening van de vergadering doet de voorzitter een korte opgave van de sedert de laatste vergadering ingekomen stukken, met dien verstande dat hij ongetekende, onbegrijpelijke en beledigende stukken zonder nadere mededeling ter zijde kan leggen. Hij stelt zodanige processuele beslissing aan de Staten voor als de aard van de stukken medebrengt. Beraadslaging omtrent deze stukken betreft uitsluitend de te volgen procedure van behandeling.

2. Indien een ingekomen stuk betreft een verzoekschrift, dat niet ondertekend dan wel niet voorzien is van het vereiste zegel, wordt het door de voorzitter ter zijde gelegd. De voorzitter geeft van die terzijde-legging telkens kennis aan de vergadering en aan de belanghebbende.

Artikel 31

Verlening woord

1. Geen lid voert het woord dan na het aan de voorzitter verzocht en van deze verkregen te hebben.

Eerste ronde

2. De voorzitter verleent het woord in de volgorde, waarin het is gevraagd. Die volgorde zal blijken uit de inschrijving op een lijst, welke voor elk te behandelen onderwerp ter tekening bij de griffier ligt.

Tweede ronde

3. Nadat de ingeschreven leden het woord gevoerd hebben, geeft de voorzitter gelegenheid tot het maken van opmerkingen over het gesprokene.

Artikel 32

Persoonlijk feit of voorstel van orde

1. De orde der spreekbeurten kan verbroken worden, wanneer een lid het woord vraagt over een persoonlijk feit, om een voorstel van orde te doen betreffende het in behandeling zijnde onderwerp of voor het stellen van een vraagpunt.

2. De voorzitter verleent het woord voor een persoonlijk feit niet, dan na een voorlopige aanduiding van het feit. De beslissing of iets een persoonlijk feit vormt, berust bij de voorzitter.

3. Een voorstel van orde kan gedaan worden hetzij door de voorzitter, hetzij door een lid.

Artikel 33

Motie onderteke- ning tenminste drie leden

1. Een lid dat het woord voert, kan daarbij moties over het in behandeling zijnde onderwerp indienen.

Zulk een motie moet op schrift gebracht en door de voorsteller ondertekend zijn. Zij kan alleen in behandeling komen, indien zij door tenminste twee andere leden medeondertekend of ondersteund wordt.

**Behandeling tege-
lijk beraadslaging**

2. De behandeling van moties vindt plaats tege-
lijk met de beraadslaging over het in behandeling
zijnde onderwerp, tenzij de Staten besluiten haar
aan het einde van de beraadslaging over het aan de
orde zijnde onderwerp te doen geschieden.

Artikel 34**Motie tot schor-
sing van de be-
raadslaging**

Een voorstel tot schorsing van de beraadsla-
ging moet door tenminste twee andere leden worden
ondersteund.

Artikel 35**Spreekplaats**

Ieder lid spreekt staande en van zijn zit-
plaats of van de spreekplaats en richt zich tot
de voorzitter.

Artikel 36**Bepalingen van or-
de betreffende de
spreker**

Geen spreker mag in zijn rede gestoord worden,
tenzij hij door de voorzitter aan het naleven van
het Reglement van Orde moet worden herinnerd.

Artikel 37**Afwijking onder-
werp beraadslaging**

1. Indien een spreker van het onderwerp in be-
raadslaging afwijkt, wordt hem dit door de voor-
zitter onder de aandacht gebracht en wordt hij
tot de behandeling van het onderwerp teruggedroe-
pen.

**Terugneming bele-
digende uitdruk-
kingen**

2. Wanneer een lid beledigende uitdrukkingen
gebruikt, de orde verstoort, zijn plicht tot ge-
heimhouding schendt, of, zij het slechts tot het
betuigen van instemming, aanspoort tot onwettige
handelingen, wordt hij door de voorzitter ver-
maand en in de gelegenheid gesteld de woorden die
tot de waarschuwing aanleiding hebben gegeven,
terug te nemen. Maakt hij van die gelegenheid ge-
bruik, dan worden die woorden in de notulen der
vergadering niet opgenomen.

Ontneming woord

3. Wanneer een spreker geen gehoor geeft aan
de vermaningen van de voorzitter, of van de gele-
genheid in het vorig lid bedoeld geen gebruik
maakt, dan wel voortgaat van het onderwerp af te
wijken, beledigende uitdrukkingen te gebruiken,
de orde te verstoren, zijn plicht tot geheimhou-
ding te schenden, of, zij het slechts door het
betuigen van instemming, aan te sporen tot onwet-
tige handelingen, kan de voorzitter hem het woord
ontnemen en gelasten dat de betreffende passages
niet in de notulen van de vergadering worden op-
genomen.

**Uitsluiting verde-
re deelname be-
raadslaging**

4. In de vergadering waarin aan een lid het
woord ontnomen is, mag dit lid niet meer deelne-
men aan de beraadslaging over het in behandeling
zijnde onderwerp.

Artikel 38**Uitsluiting verga-
dering**

1. De voorzitter kan een spreker, op wie het
vorige artikel is toegepast en ieder ander lid,

**Uitsluiting ten
hoogste 1 week,
uitsluiting toe-
gang Statengebouw**

dat zich schuldig maakt aan gedragingen als in dat artikel zijn bedoeld, uitsluiten van de vergadering of van de vergaderingen, welke aanvangen op de dag, waarop de uitsluiting plaats heeft. Het uitgesloten lid is verplicht het Statengebouw onmiddellijk te verlaten en dat niet weer te betreden, voordat de uitsluiting is geëindigd.

2. De voorzitter kan de Staten tijdens de vergadering waarin de uitsluiting in het vorige lid bedoeld, plaatsvindt, voorstellen de uitsluiting voor ten hoogste een week te verlengen. Over dit voorstel, waarover niet wordt beraadslaagd, wordt in dezelfde vergadering een beslissing genomen. Bij aanneming mag het uitgesloten lid het Statengebouw niet betreden alvorens de termijn van uitsluiting is verstreken.

**Verwijdering door
politie**

3. De voorzitter zorgt, dat het uitgesloten lid zo nodig tot het verlaten van het gebouw gedwongen wordt, en dat hij, indien hij het gebouw gedurende de uitsluiting weer betreedt, daaruit verwijderd wordt.

**Niet-opneming
woorden in notulen****Artikel 39**

De voorzitter is bevoegd te gelasten, dat in de notulen van de vergadering niet worden opgenomen de gedeelten van het gesprokene, die tot het nemen van een of meer van de in de artikelen 37 en 38 genoemde maatregelen hebben geleid.

**Geen beroep op de
Staten****Artikel 40**

Van de beslissingen, ingevolge de artikelen 37 en 38 eerste en derde lid, door de voorzitter genomen, is beroep op de Staten niet toegelaten.

**Wijze van beraad-
slaging****Artikel 41**

Bij ieder in beraadslaging gebracht onderwerp of voorstel, dat in onderdelen of artikelen is gesplitst, wordt eerst beraadslaagd over het onderwerp of voorstel in het algemeen, vervolgens over de onderdelen of artikelen afzonderlijk.

**Sluiting van de
beraadslaging****Artikel 42**

1. Wanneer de voorzitter van oordeel is, dat het onderwerp voldoende is toegelicht, stelt hij de vergadering voor de beraadslaging te sluiten.

2. De sluiting van de beraadslaging kan eveneens, om dezelfde reden, door drie leden worden voorgesteld.

Algemene stemmen

3. Een besluit als bedoeld in het eerste en tweede lid, dient met algemene stemmen te worden aangenomen.

Woord ministers

4. Alvorens een voorstel tot sluiting van de beraadslaging in stemming te brengen, vraagt de voorzitter aan de aanwezige ministers of zij nog het woord over het onderwerp wensen te voeren.

5. Van de sluiting van de beraadslaging aangaande een ontwerp-eenvormige landsverordening

=====

wordt door de griffier aan de voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen mededeling gedaan, tenzij reeds een bericht als bedoeld in artikel 44, eerste lid, ontvangen is.

Artikel 43

******* Voorlopige
stemming eenvormi-
ge landsveror-
dening**

**Informatieve wer-
king**

1. Indien de beraadslaging het ontwerp van een eenvormige landsverordening betroffen heeft, wordt tot de stemming niet overgegaan vooraleer de voorzitter door de griffier van de Staten van de Nederlandse Antillen verwittigd is, dat ook in dat college de beraadslaging over het ontwerp gesloten is.

2. Door de voorzitter of door drie leden kan worden voorgesteld, in afwachting van het bericht van de griffier van de Staten van de Nederlandse Antillen, een voorlopige stemming over de onderdelen of artikelen van het ontwerp en desgewenst tevens over het ontwerp als geheel te houden. Op deze voorlopige stemming zijn de bepalingen van dit Reglement van overeenkomstige toepassing. Het resultaat van de voorlopige stemming heeft slechts informatieve werking.

3. Indien een voorlopige stemming als in het voorgaande lid bedoeld heeft plaats gevonden, geeft de griffier van het resultaat daarvan met de meeste spoed kennis aan de voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen en aan de voorzitter van de Ministeriële Samenwerkingsraad.

Artikel 44

**Stemming eenvormi-
ge landsverorde-
ning**

**Schorsing behande-
ling**

**Opnieuw vooronder-
zoek**

1. Een ontwerp-eenvormige landsverordening wordt niet aan een stemming als bedoeld in artikel 45 onderworpen, indien:

1°. de voorzitter door de griffier van de Staten van de Nederlandse Antillen verwittigd is dat in die Staten voorstellen tot wijziging van het ontwerp zijn aanvaard;

2°. het geval, bedoeld in artikel 50, zich voordoet; of

3°. de voorzitter door de griffier van de Staten van de Nederlandse Antillen verwittigd is dat het ontwerp door die Staten verworpen is.

2. In de gevallen bedoeld onder 1° en 2° van het voorgaande lid wordt de behandeling van het ontwerp geschorst; in het geval bedoeld onder 3° wordt zij gesloten en het ontwerp ook als door de Staten van Aruba verworpen beschouwd.

3. Indien een ontwerp-eenvormige landsverordening ingevolge artikel 20, tweede lid, van de Samenwerkingsregeling Nederlandse Antillen en Aruba voor de tweede maal aan de Staten toegezonden is, wordt de openbare behandeling ervan niet heropend vooraleer het ontwerp opnieuw onderworpen is aan een vooronderzoek als bedoeld in Hoofdstuk V van dit Reglement. De openbare behandeling vangt wederom aan met een beraadslaging over het ontwerp.

Stemming

1. Nadat de beraadslaging gesloten is, gaat de vergadering tot stemming over.

Geen hoofdelijke stemming is aanvaarding met algemene stemmen

2. Wenst geen der leden hoofdelijke stemming, dan wordt het in behandeling zijnde artikel, voorstel of onderwerp geacht met algemene stemmen te zijn aangenomen. Evenwel kunnen in de vergaderzaal aanwezige leden aantekening vragen dat zij geacht willen worden te hebben tegengestemd; in dat geval wordt het besluit geacht met de stemmen van de overige leden te zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming, stemmotivering, lot, Voorzitter laatste

3. Wenst een der leden hoofdelijke stemming, dan beslist het lot bij welk lid de omvraag een aanvang dient te nemen. De leden worden in de gelegenheid gesteld hun stem te motiveren. De duur van zulk een motivering mag de tijd van twee minuten niet overschrijden. De voorzitter brengt zijn stem het laatste uit.

Vergissing bij stemuitbrenging

4. Bij hoofdelijke stemming brengt ieder lid mondeling zijn stem uit met het woord "voor" of het woord "tegen", dan wel "pro" of "contra", zonder enige toevoeging.

5. Heeft een lid zich bij het uitbrengen van zijn stem vergist, dan kan hij deze vergissing herstellen voordat het volgende lid gestemd heeft. Bemerkt hij zijn vergissing eerst later, dan kan hij na afloop van de stemming aantekening vragen, dat hij zich vergist heeft. In de uitslag van de stemming brengt dit echter geen verandering.

Indiening, vermenigvuldiging en verzending van amendementen**Artikel 46**

1. Zodra de openbare beraadslaging over enig onderwerp of voorstel bepaald is, staat het aan ieder lid vrij ondertekende voorstellen tot wijziging aan de voorzitter in te zenden. Deze voorstellen worden vermenigvuldigd en met de meeste spoed onder de leden rondgedeeld. Een of meer exemplaren worden door de zorg van de griffier aan de regering gezonden, indien de voorstellen een ontwerp-landsverordening betreffen.

2. De toepassing van het voorgaande lid is uitgesloten, indien de openbare beraadslaging betreft een ontwerp-eenvormige landsverordening als bedoeld in artikel 44, derde lid.

3. Van voorstellen tot wijziging van een ontwerp-eenvormige landsverordening worden tevens een of meer exemplaren aan de voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen toegezonden.

Toelichting, ondersteuning, wijziging en intrekking van amendementen**Artikel 47**

1. Elk voorstel tot wijziging kan door de voorsteller worden toegelicht.

2. Het kan geen onderwerp van beraadslaging uitmaken, tenzij het door tenminste twee andere leden wordt ondersteund.

=====

3. De voorsteller is bevoegd in zijn voorstel tot wijziging veranderingen aan te brengen. Deze behoeven geen nieuwe ondersteuning, tenzij de vergadering anders beslist.

4. De voorsteller is ook bevoegd zijn voorstel tot wijziging in te trekken, doch indien de beraadslaging gesloten is alleen met toestemming van de vergadering.

Artikel 48

**Beraadslaging
amendementen ge-
lijktijdig met on-
derwerp in be-
handeling.
Uitstel behande-
ling amendementen**

1. De behandeling van voorstellen tot wijziging vindt plaats tegelijk met de beraadslaging over het in behandeling zijnde onderwerp, tenzij de Staten ingevolge het volgende lid besluiten haar aan het eind van de beraadslaging te doen geschieden.

2. Het voorstel tot uitstel van de behandeling van voorstellen tot wijziging kan door de voorzitter of door drie leden worden ingediend.

3. In dat geval wordt het voorstel eveneens rondgedeeld.

4. De bepalingen gelden ook voor veranderingen door de regering gedurende de beraadslaging in enig voorstel gebracht.

5. De behandeling van voorstellen, bedoeld in het eerste en het vierde lid, betreffende ontwerp-eenvormige landsverordeningen wordt uitgesteld, tenzij de vergadering van oordeel is dat de aangelegenheid een spoedeisend karakter heeft.

Artikel 49

**Volgorde van be-
slissingen**

1. Wanneer niemand meer wijzigingen in het aan de orde zijnde artikel of in de beweegredenen wenst voor te stellen noch daarover het woord te voeren, wordt de beraadslaging over dat deel van het voorstel gesloten.

2. Daarna wordt tot stemming overgegaan en wel zodanig dat eerst de ondergeschikte wijzigingen aan de orde worden gesteld, daarna de wijziging zelve, waarop zij betrekking hebben. Vervolgens worden de artikelen of de beweegredenen zelf, al dan niet gewijzigd, in omvraag gebracht. De wijziging, die de verste strekking heeft, heeft de voorrang. Bij geschil hierover beslissen de Staten.

Artikel 50

**Amendementen inza-
ke ontwerp-eenvor-
mige landsvoorlo-
pige stemming**

1. Indien door een lid of leden van de Staten een of meer voorstellen tot wijziging van een ontwerp-eenvormige landsverordening zijn ingediend, wordt tenminste over de onderdelen of artikelen van het ontwerp die door de voorstellen tot wijziging getroffen worden, een voorlopige stemming als bedoeld in artikel 43, tweede lid, gehouden. Het derde lid van dat artikel 43 is ten deze van toepassing.

=====

2. Indien en voor zover de meerderheid van de leden van de Staten zich voor de bedoelde voorstellen heeft uitgesproken, gelden deze als aanvaard in de zin van artikel 19, eerste lid, van de Samenwerkingsregeling Nederlandse Antillen en Aruba.

Artikel 51

Eindstemming

Behoudens het bepaalde in artikel 53 wordt na de beraadslaging over de onderdelen of artikelen het onderwerp of voorstel in zijn geheel, zoals het na die beraadslaging is vastgesteld, aan een eindstemming onderworpen. Het tweede lid van artikel 43 is ten deze van toepassing.

Artikel 52

Staken van stemmen

Bij staken van stemmen wordt, indien de vergadering voltallig is, het voorstel geacht niet te zijn aangenomen. Is de vergadering niet voltallig, dan wordt het nemen van het besluit tot een volgende vergadering uitgesteld. Staken de stemmen opnieuw, dan wordt het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

Artikel 53

Eindstemming volgende vergadering

Indien een ontwerp-landsverordening in de loop der beraadslaging een of meer wijzigingen heeft ondergaan, wordt de eindstemming over het ontwerp in zijn geheel tot een volgende vergadering uitgesteld, tenzij de Staten besluiten om de eindstemming onmiddellijk te houden. In die tussentijd kunnen door de leden wijzigingen, mits schriftelijk, worden voorgesteld. Over die wijzigingen, over veranderingen door de regering voorgesteld en over de daarmee in verband staande artikelen, kan, tenzij de Staten anders besluiten, voor de eindstemming worden beraadslaagd. Alleen die voorstellen van nieuwe wijzigingen, welke door de aangenomen wijzigingen of de verwerving van artikelen noodzakelijk zijn geworden, zijn hierbij toegelaten.

Artikel 54

Eindstemming eenvormige landsverordening

Van het resultaat van de eindstemming aangaande een ontwerp-eenvormige landsverordening geeft de griffier met de meeste spoed kennis aan de voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen.

=====

HOOFDSTUK VII
Het recht van initiatief, het recht van interpellatie en het vragenrecht

Artikel 55

Recht van initiatief

1. Alle voorstellen van leden naar aanleiding van artikel V.4 van de Staatsregeling worden schriftelijk en ondertekend bij de griffier ingediend.

2. Het voorstel wordt vermenigvuldigd en aan de leden en de regering gezonden.

Artikel 56

Ontwerp-eenvormige landsverordening

1. Op ontwerpen door leden voorgesteld overeenkomstig artikel 26 van de Samenwerkingsregeling Nederlandse Antillen en Aruba is artikel 55 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat zij tevens aan de voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen worden toegezonden.

Voorlopige stemming

2. Een dergelijk ontwerp wordt, nadat het vooronderzoek en de openbare beraadslaging overeenkomstig de in hoofdstukken V en VI van dit Reglement gestelde regels hebben plaatsgevonden, aan een voorlopige stemming als bedoeld in artikel 43 over de onderdelen of artikelen alsmede over het ontwerp als geheel onderworpen.

Meerderheid voorlopige stemming

3. Indien zich bij de voorlopige stemming een meerderheid van de leden van de Staten voor het ontwerp heeft uitgesproken, zendt de voorzitter het ontwerp aan de voorzitter van de Ministeriële Samenwerkingsraad met het verzoek een ontwerp van dezelfde inhoud aan de Staten en aan de Staten van de Nederlandse Antillen aan te bieden. De voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen wordt door de griffier van dit verzoek alsmede van het ontwerp waarop het betrekking heeft verwittigd.

Artikel 57

Behandeling evenals regeringsvoorstellen

1. Door leden overeenkomstig artikel 55 aangehangig gemaakte voorstellen worden op dezelfde wijze behandeld als door of vanwege de regering ingediende ontwerp-landsverordeningen, met dien verstande dat overal waar sprake is van het optreden van een minister de initiatiefnemer of de initiatiefnemers in diens plaats optreedt onderscheidenlijk optreden en dat de initiatiefnemers niet aan het onderzoek van het voorstel kunnen deelnemen.

2. Een of meer initiatiefnemers kunnen zich in de vergaderingen van de commissies en in de openbare vergaderingen doen bijstaan door ten hoogste twee door hen daartoe aangewezen personen.

Artikel 58

Recht van interpellatie

1. Indien een lid verlangt, dat de Staten een of meer ministers zullen uitnodigen tot het geven

=====

van inlichtingen als bedoeld in artikel III.18, tweede lid van de Staatsregeling, zal hij daartoe een schriftelijk gemotiveerd voorstel indienen, dat in behandeling zal worden gebracht, wanneer het door tenminste twee andere leden ondersteund wordt.

2. Het voorstel, zoals door de vergadering aangenomen, wordt ten spoedigste aan de desbetreffende minister(s) toegezonden.

Artikel 59

Vragenrecht

1. Ieder lid kan naar aanleiding van artikel III.17 van de Staatsregeling aan een of meer ministers vragen stellen.

Indiening bij Voorzitter en doorzending

2. Zodanige vragen moeten kort en duidelijk worden geformuleerd en mogen voorzien zijn van een korte toelichting. Zij moeten bij de Voorzitter worden ingediend onder de mededeling of de steller een mondeling of een schriftelijk antwoord verzoekt. De Voorzitter zendt ze aan de daarbij betrokken minister(s) door tenzij bij hem, wegens vorm of inhoud van de vragen, daartegen overwegend bezwaar bestaat, in welk geval hij de steller terstond daarvan in kennis stelt. De doorgezonden vragen worden door de voorzitter ter kennis van de leden gebracht.

Mondeling, schriftelijk antwoord

3. De Staten bepalen bij de aanvang van elk zittingsjaar, wanneer het vragen uur zal worden gehouden.

Vragenuur

Mondelinge, schriftelijke beantwoording

4. Heeft de steller van door de Voorzitter doorgezonden vragen een mondeling antwoord verzocht, dan worden ze tijdens het eerstvolgende vragen uur mondeling beantwoord, tenzij de minister daartoe niet in de gelegenheid is. In het laatste geval antwoordt de minister, naar keuze van de vragensteller, hetzij mondeling tijdens een volgend vragen uur, hetzij schriftelijk.

Afhandeling niet beantwoorde vragen

5. Tijdens het vragen uur kan de Voorzitter in overleg met de betrokken minister beslissen, dat vragen, welke op zo een tijdstip zijn ingezonden dat de minister niet behoorlijk gelegenheid heeft gehad zijn antwoord voor te bereiden, zullen worden afgehandeld in het eerstvolgende vragen uur.

Volgorde beantwoording vragen Vragen en toelichting steller

6. De voorzitter bepaalt de volgorde, waarin door hem doorgezonden vragen mondeling worden beantwoord.

Vragenuur is openbaar

7. De vragen en de toelichting worden door de steller voorgelezen. Na de beantwoording kan de steller van de vragen voor ten hoogste twee minuten het woord voeren over hetzelfde onderwerp. Hij kan bij die gelegenheid geen verlov vragen tot het houden van een interpellatie noch een motie indienen.

8. Vervolgens kan de Voorzitter aan andere leden, ieder voor ten hoogste een minuut, het woord verlenen over hetzelfde onderwerp. Zij kunnen bij die gelegenheid geen verlov vragen tot het houden

=====

van een interpellatie, noch een motie indienen.

9. De Voorzitter bepaalt per vergadering het tijdstip van het einde van het vragenuur. Deze vergadering is openbaar tenzij een meerderheid van de Staten anders beslist. Tijdig ter mondelinge beantwoording ingediende vragen die dan nog niet beantwoord zijn, worden, naar keuze van de indiener, hetzij diezelfde dag schriftelijk beantwoord C tenzij de minister daartoe niet in de gelegenheid is, in welk geval het vierde lid van dit artikel van toepassing is C hetzij toegevoegd aan de vragen, in te dienen ter beantwoording tijdens het eerstvolgende vragenuur.

10. Heeft de steller een schriftelijk antwoord verzocht, dan wordt het antwoord schriftelijk gegeven, mits de minister er de voorkeur aan geeft het antwoord mondeling te geven. In het laatste geval worden de vragen toegevoegd aan de vragen, in te dienen ter beantwoording tijdens het eerstvolgende vragenuur.

Artikel 59a

**Openbaarmaking
vragen na doorzending
minister**

De in artikel 55 bedoelde vragen worden, zodra zij door de Voorzitter aan de minister zijn doorgezonden, openbaar gemaakt. Bovendien worden ze met de antwoorden, indien ze mondeling zijn beantwoord opgenomen in de notulen en, indien ze schriftelijk zijn beantwoord, opgenomen in een aanhangsel van de notulen. Heeft de steller een schriftelijk antwoord gevraagd en is dit niet ingekomen, terwijl evenmin een mondeling antwoord gegeven is, dan worden de vragen zonder antwoord in het aanhangsel opgenomen.

HOOFDSTUK VIII

Het doen van benoemingen, voordrachten of keuzen van personen

Artikel 60

**Stemopneming bij
stemming over
personen**

1. Bij iedere stemming over personen voor benoemingen of voordrachten, in de Staatsregeling of het Statuut vermeld, benoemt de voorzitter drie leden tot stemopnemers.

Nadat de voorzitter het getal van de aanwezige leden en de eerstbenoemde stemopnemer dat van de in de bus gevonden stembriefjes hebben opgegeven, wordt ieder stembriefje door de eerstbenoemde stemopnemer opgelezen en door de beide andere stemopnemers gecontroleerd en opgetekend. De griffier zal mede de stemmen optekenen. De eerstbenoemde stemopnemer maakt vervolgens de uitslag der stemming bekend.

2. Bijvoegingen op het stembriefje, welke niet tot het doel der stemming strekken, worden niet opgelezen.

Invulling der stembriefjes	Artikel 61 Voor iedere kandidaat afzonderlijk wordt een stembriefje ingevuld, dat een duidelijke aanwijzing van de persoon moet bevatten. In geval van twijfel beslissen de Staten.
Ongeldige stemmen	Artikel 62 Niet of niet behoorlijk ingevulde stembriefjes worden ter bepaling van de meerderheid niet medegerekend onder het getal van de geldig uitgebrachte stemmen.
Ongeldige meerderheid	Artikel 63 Een verkregen meerderheid van stemmen geldt niet, wanneer het getal van de in de bus gevonden stembriefjes groter is dan dat van de leden, die stemden, en dit bestaand verschil van invloed heeft kunnen zijn op de uitslag.
Nietige stemming	Artikel 64 De stemming is nietig, indien het aantal geldig uitgebrachte stemmen niet groter is dan de helft van het aantal uitgebrachte stemmen.
Herstemming	Artikel 65 Wanneer bij de eerste stemming niemand de volstreekte meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen heeft verkregen, heeft er een herstemming plaats tussen de twee personen, die de meeste stemmen op zich verenigd hebben.
Staking van stemmen	Artikel 66 1. Mocht een gelijk getal stemmen ten deel zijn gevallen aan twee of meer personen, die voor de herstemming in aanmerking komen, dan beslist het lot wie van hen met het lid, dat de meeste stemmen verkregen heeft, in herstemming komt.
Herstemming, lot	2. Indien meer dan twee personen een gelijk aantal stemmen verkregen hebben, vindt een herstemming tussen hen plaats. Het lot beslist eveneens, wanneer geen beslissing verkregen wordt. 3. Om een beslissing bij het lot te verkrijgen, worden de geldige stembriefjes, behoorlijk toegevouwen, door een van de stemopnemers in de bus geworpen, waarna een andere stemopnemer er een uitneemt. De persoon, op het uitgetrokken stembriefje vermeld, is de gekozene.
Overeenkomstige toepassing	Artikel 67 De bovenstaande bepalingen omtrent de wijze van stemmen zijn mede toepasselijk op alle andere keuzen dan die, vermeld in artikel 60, tenzij de Staten in een bijzonder geval mochten besluiten daarvoor andere regelen te doen gelden.

HOOFDSTUK IX**Artikel 68****Vergaderingen met
gesloten deuren
Geheimhouding**

De Staten, die ingevolge het bepaalde in artikel III.15, tweede lid, van de Staatsregeling, met gesloten deuren vergaderen, kunnen omtrent het aldaar behandelde geheimhouding opleggen.

Artikel 69

De geheimhouding wordt door alle leden en ook door hen, die later van het verhandelde kennis hebben genomen, bewaard. Zij kan door de Staten, met gesloten deuren vergaderend, opgeheven worden.

Artikel 70**Notulen besloten
vergaderingen**

1. Van de vergaderingen met gesloten deuren waarvan geheimhouding is opgelegd, worden door de griffier notulen gehouden. Zij worden dadelijk of in een volgende vergadering met gesloten deuren voorgelezen en aan goedkeuring onderworpen. Deze notulen worden op de griffie achter slot bewaard, tenzij de Staten anders beslissen.

2. Ten aanzien van deze notulen wordt gehandeld overeenkomstig het bepaalde in artikel 28, eerste lid.

HOOFDSTUK X**De uitoefening van het recht van onderzoek
(enquête)****Artikel 71****Indiening voorstel**

1. Een voorstel tot het instellen van een onderzoek (enquête) ingevolge artikel III.19 van de Staatsregeling, wordt in schrift gebracht en ondertekend door een of meer leden bij de Staten ingediend.

2. Wanneer het voorstel gedaan wordt door een der commissies, bedoeld in artikel 14, naar aanleiding van een bij haar in overweging zijnd onderwerp, geschiedt dit bij verslag, in een openbare vergadering uit te brengen.

Artikel 72**Onderwerp onderzoek**

1. Het voorstel omvat een nauwkeurige omschrijving van het onderwerp van het onderzoek en, zo mogelijk, de namen van getuigen en deskundigen. Het is, behoudens het geval in het tweede lid van het vorige artikel, vergezeld van een memorie van toelichting.

2. Het voorstel en de memorie van toelichting worden gedrukt en aan de leden en aan de regering toegezonden.

Artikel 73**Benoeming enquête-
commissie**

1. Wanneer de Staten, na het voorstel in een vergadering van de Centrale commissie te hebben onderzocht, tot het instellen van het onderzoek

**Publicatie besluit
Staten**

besluiten, wijzen zij de leden der Staten aan, die de commissie van onderzoek zullen vormen en bepalen zij tevens het aantal leden, waarvan de tegenwoordigheid wordt vereist voor het afnemen van de verhoren.

De commissie zal bestaan uit een lid, tevens voorzitter, en tenminste vier andere leden.

2. De voorzitter zorgt voor de plaatsing van het besluit der Staten in het blad, waarin van overheidswege de officiële berichten worden geplaatst.

Artikel 74**Vaststelling termijn**

1. De Staten bepalen bij elk besluit tot het instellen van een onderzoek de termijn, binnen welke het onderzoek zal zijn afgelopen.

2. Die termijn kan op voorstel van de commissie door de Staten worden verlengd.

Artikel 75**Getuigen en deskundigen bij de enquête**

1. De getuigen en deskundigen worden door de voorzitter van de commissie ondervraagd. Ook de overige leden van de commissie kunnen, na van de voorzitter het woord te hebben verkregen, vragen stellen.

Aantekening verklaring

2. De schriftelijke aantekening van de afgelegde verklaringen of gegeven berichten geschiedt door de zorg van de griffier.

Artikel 76**Valse verklaring bij de enquête**

1. Wanneer de commissie een getuige ervan verdenkt, opzettelijk een valse verklaring onder ede of onder daarvoor in de plaats tredende belofte te hebben afgelegd, wordt daarvan een afzonderlijk proces-verbaal opgemaakt, bevattende de afgelegde verklaring van de getuige en de aanduiding van de gronden, waarop het vermoeden van valsheid berust.

Proces-verbaal in handen Openbaar Ministerie

2. De commissie stelt een door de griffier ondertekend afschrift van het proces-verbaal in handen van het openbaar ministerie bij het gerecht in eerste aanleg.

Artikel 77**Processen-verbaal verhoor bij de enquête**

De processen-verbaal van verhoor van getuigen of deskundigen, alsmede het afzonderlijke proces-verbaal bedoeld in het vorige artikel, worden door de aanwezige leden van de commissie en door de griffier ondertekend.

Alle andere van de commissie uitgaande stukken, behalve die waaromtrent de Enquêteverordening de ondertekening van de aanwezige leden van de commissie vordert, worden door haar voorzitter en de griffier ondertekend.

Artikel 78**Verslag van de en-**

1. Na afloop van het onderzoek of zo dikwijls

quête

als de commissie dit gedurende het onderzoek nodig oordeelt, of de Staten daartoe besluiten, doet de commissie van haar verrichtingen verslag aan de Staten.

Proces-verbaal openbaar

2. De processen-verbaal van de gehouden verhoren en de overige bescheiden van het ingestelde onderzoek worden ter griffie van de Staten overgebracht.

3. De processen-verbaal van de verhoren worden openbaar gemaakt, tenzij de Staten daaromtrent anders beslissen. De Staten kunnen ook de openbaarmaking van andere stukken van het onderzoek bevelen.

4. De wijze van openbaarmaking wordt voor elk geval door de Staten beslist.

Ontbinding van de enquête-commissie**Artikel 79**

1. Van de ontbinding van de commissie wordt kennis gegeven in het blad, waarin van overheidswege de officiële berichten worden geplaatst.

2. In dat geval, alsmede in het geval, dat de bevoegdheid van de commissie eindigt wegens ontbinding van de Staten, worden de stukken van het onderzoek ter griffie van de Staten overgebracht.

HOOFDSTUK XI**Het ontslag van de leden en van de gevolgen van de sluiting van een zitting****Ontslag lid, III.16 Staatsregeling****Artikel 80**

Een lid, dat met inachtneming van artikel III.6, tweede lid van de Staatsregeling zijn ontslag neemt, doet hiervan onverwijld mededeling aan de Staten.

Hervatting van bij de sluiting van een zitting onafgedane werkzaamheden**Artikel 81**

Alle werkzaamheden van de Staten of van de krachtens dit Reglement gevormde of benoemde commissies - de behandeling van voorstellen van de regering daaronder begrepen - die bij de sluiting van een zitting onafgedaan zijn gebleven, worden in het volgend zittingsjaar hervat, tenzij de Staten anders beslissen.

HOOFDSTUK XII**Bezoekers en toehoorders****Toelating, gedrag, verwijdering****Artikel 82**

1. De voorzitter kan regels stellen voor de toelating van bezoekers tot het gebouw van de Staten en in het bijzonder van toehoorders tot de tribunes. Deze regels mogen het beginsel van de openbaarheid van de vergaderingen van de Staten, met uitzondering van die welke overeenkomstig dit Reglement met gesloten deuren worden gehouden, niet aantasten; wel kan daarbij een minimumleeftijd gesteld worden.

Tekenen goed-/afkeuring

2. Alle tekenen van goed- of afkeuring zijn de

toehoorders verboden. De voorzitter zorgt voor de handhaving van dit verbod en voor de bewaring van behoorlijke stilte.

Hij kan bij overtreding degene, die de orde stoort of gestoord heeft, doen vertrekken en desnoods alle toehoorders of alleen die zich op een bepaalde tribune bevinden doen verwijderen. De toehoorders zijn verplicht de aanwijzingen van het personeel van de Staten en van het toezicht-houdend personeel van de politie op te volgen. Bij overtreding hiervan heeft de voorzitter dezelfde bevoegdheden als hierboven vermeld. Voorts kan de voorzitter met het oog op de aard van het behandelde onderwerp opdracht geven kinderen beneden een door hem te bepalen leeftijd te doen vertrekken.

HOOFDSTUK XIII **Slotbepalingen**

Artikel 83

Herziening van het Reglement van Orde Afwijking door Staten

1. Op voorstellen tot herziening van dit Reglement zijn de bepalingen van Hoofdstuk V van toepassing.

2. De Staten kunnen te allen tijde besluiten van de bepalingen van dit Reglement af te wijken, indien geen der leden zich daartegen verzet en indien de afwijking niet in strijd is met het Statuut, de Samenwerkingsregeling Nederlandse Antillen en Aruba, de Staatsregeling of een landsverordening.

Artikel 84

Inwerkingtreding

Dit Reglement treedt in werking met ingang van de dag na die van haar plaatsing in het Afkondigingsblad van Aruba.